

Taaldenkgesprekken vanuit rijke teksten

Interactief werken met boeken

Marlies Algoet - Odisee

21/04/22

Go! Sessieronde 2, sessie 17

Doelen van deze workshop:

- Korte kennismaking met de **taaldenkhand** – tool om denkipulsen krachtig te maken
- **Belang** van taaldenkgesprekken – waarom a.h.v. rijke teksten
- Bekijken van krachtige vragen – andere manieren om de high order thinking skills of **HOTS** te stimuleren
- **Toepassen** van taaldenken op rijke teksten: twee vliegen in één klap
 - Taaldenken stimuleren
 - Begrijpend luisteren en lezen en leesmotivatie stimuleren

Inhoud

1. Opwarmer
2. Belang van inzetten op kwaliteitsvolle interactie – denkgesprekken en leesonderwijs
3. High order thinking skills: vragen stellen
4. High order thinking skills: andere manieren
5. Denkgesprekken a.h.v. rijke teksten: denkkansen liggen soms voor het rapen ...
6. Denkgesprekken a.h.v. rijke teksten ... maar niet altijd - aanpak

1. Opwarmertje

De koning heeft een draak gezien, niet ver hiervandaan.

Nu durft hij niet naar bed voor wij het beest verslaan.

1. Opwarmertje

Waar is de draak? Leo Timmers

Spreekkansen?

Denkkansen?

1. Opwarmertje

Waar is de draak? Leo Timmers

Spreekkansen?

- Duo
- Plenum: doorvragen / op elkaar betrekken

Denkkansen?

- Interpretieren van prent, analyseren van wat je ziet
- Redeneren en argumenten zoeken voor je antwoord
- Vergelijken van antwoorden en evalueren van antwoorden

Taaldenkhand

VOOR
denkimpuls

Geef zin aan wat je het kind wil leren
Wees enthousiast

Vang de aandacht en zorg voor wederkerigheid

Leg relaties, verklaar, leg uit, borduur voort
Overstijg het hier en nu

Denken voor, tijdens en na.

Geef feedback die zorgt voor zelfvertrouwen en motivatie zodat het kind wil verder leren

NA
denkimpuls

GEDURENDE denkimpuls: inzetten op HIGH ORDER THINKING SKILLS of **HOTS** → vooral via vragen en/of voordoen

PS: voor, tijdens, na Te simpele voorstelling natuurlijk

Van wie is die slaapkamer?

Waarom denk je dat?

Jij denkt iets anders. Wat denk jij? Waarom?

Welk antwoord vinden jullie tot nu toe het beste? Waarom?

Hoe zouden we nu echt kunnen weten van wie die slaapkamer is?

Hoe ben jij tot dat antwoord gekomen?

... Ik wil jullie een prent laten zien, waar ik vragen over heb. Ik vraag mij iets af. Misschien kunnen jullie mij helpen.

Leg relaties, verklaar, leg uit, borduur voort
Overstijg het hier en nu

Denken voor, tijdens en na.

Geef zin aan wat je het kind wil leren
Wees enthousiast

Vang de aandacht en zorg voor wederkerigheid

**Ik wil jullie iets laten zien. Is iedereen klaar om te kijken?
Ja? Jij ook, X? (X doet teken dat hij klaar is)**

Ik vind het heel fijn dat jullie zo goed meegedacht hebben. .

Geef feedback die zorgt voor zelfvertrouwen en motivatie zodat het kind wil verder leren

Je hebt het antwoord niet gevonden, maar ik zag je heel hard nadenken, dat vind ik knap.

Focus Bewust

Geef Betekenis

Breid uit

Bevorder Zelfsturing

Maak Bekwaam

Pleidooi:

Maar waarover?

Actualiteit

Vragen van de kinderen.

Ruzies, gevoelens, ...

Vakinhouden: WO, wiskunde

Tussendoor: wat is een rijke tekst?

De complexiteit van begripend lezen

wat heb je nodig
om dit gedicht
goed te begrijpen?

Ik schrijf hier lieve dingen
in het zand –
met de tenen aan mijn voet,
met de vingers van mijn hand.

De zee komt even lezen,
trekt mijn letters van het strand
en brengt ze naar de overkant.

Of spoelt mijn brief alleen
een beetje heen en weer?

Ik krijg nooit antwoord.
Of juist wel?

Legt de zee met elke golf
een nieuwe bladzij
voor me neer?

Webinar Close Reading in de praktijk,
Karin Versloot
Webinarreeks: Het lerende kind
15/02/22

Tussendoor: wat is een rijke tekst?

“Een rijke tekst is **authentiek**: hij kan overal vandaan komen, geeft informatie over iets belangrijks of interessants in de dagelijkse werkelijkheid of is bedoeld om plezier aan te beleven.

Een rijke tekst heeft vaak **meerdere lagen**, die je pas ontdekt als je iets herleest en erover praat of denkt.

In een rijke tekst staat er **van alles tussen de regels**, zijn er **verbanden** te leggen met de buitenwereld, met je eigen leven en met andere teksten.“

Rijke teksten, rijke lezers, Tjalling Brouwers, Praxisbulletin: gratis te lezen:
<https://www.praxisbulletin.nl/rijke-teksten-rijke-lezers/>

Tussendoor: wat is een rijke tekst?

De tekst gaat verder:

“Tekstbegrip draait vooral om **het vermogen wat je gelezen hebt aan te haken bij wat je al weet** en er iets **nieuws** mee te creëren dat in die vorm alleen in jouw hoofd bestaat.

Dat maakt tekstbegrip dus ook persoonlijk: er zijn altijd verschillen tussen de beelden die een tekst oproept bij de ene en bij de andere lezer, al lezen zij dezelfde tekst.”

→ *Pleidooi voor moppen (voorgelezen of door kinderen zelf gelezen! Dat is vaak heel erg tussen de regels lezen!*

→ Bv. Waarom lachen kabouters altijd als ze voetballen?

Heb jij een rijke tekst bij? Waarom (niet)?

Krantenartikels? Zijn dat dan rijke teksten?

Eén zin versus een volledig boek?

Tussendoor: wat is een rijke tekst?

Hoe een goede tekst selecteren? checklist

Heb je een rijke tekst in handen? Als je tekst per onderdeel aan meerdere kenmerken voldoet, dan ben je op weg naar een goede tekst! Je hoeft niet alle boxen te kunnen afvinken. Scoorde je op een aantal onderdelen 'nee'? Probeer die dan om te buigen tot 'ja'.

Rijke en authentieke tekst?

Complexiteit van de tekst

CTO:

file:///C:/Users/Marlies.Algoet/Dropbox/prioritair%20naschol.%20google%20drive%20%20PRO%20LEZEN%20jona/20212022/gegeven%20bijschelingen/knipoog%20interactie%20boeken%20lag%20apart%2017feb%20kl%2030%20nov%2021/UITEINDELIJK%20PAS%20170222%20EN%20VOOR%20KL%20EN%20LAG%20DE%20KNIPOOG/checklist-rijke-tekst%20cto.pdf

Rijke en authentieke tekst?	
	Ja/nee?
<p>Bevat de tekst informatie die van nut kan zijn in het echte leven of in de echte wereld buiten het klaslokaal?</p> <p><i>Een goede tekst moet boeiend zijn, maar moet ook informatie bevatten die relevant en nuttig blijft voor de leerling, tijdens en na afloop van de les.</i></p>	
<p>Helpt de inhoud de leerlingen om hun ervaringen te relateren aan die van anderen (inclusief anderen buiten het eigen klaslokaal)?</p> <p><i>De tekst heeft betrekking op de leefwereld van de leerlingen. Daarnaast helpt de inhoud van de tekst de leerlingen om hun ervaringen en situatie te relateren aan de wereld als geheel.</i></p>	
<p>Leent de tekst zich ertoe om productieve taaltaken voor de leerlingen op te stellen?</p> <p><i>Productieve taaltaken zijn taaltaken die werken aan spreken of schrijven. Bovendien kan een goede tekst leiden tot verschillende opdrachten.</i></p>	
<p>Is de inhoud van de tekst authentiek en leent deze zich tot verdere verdieping en verkenning?</p> <p><i>Een authentieke tekst is een tekst die niet bewust is aangepast om te gebruiken in een onderwijscontext. Leerlingen willen het gevoel hebben dat wat ze in de klas lezen, ook in de praktijk kan worden toegepast.</i></p>	

Complexiteit van de tekst	
<p>Bevat de tekst volwaardige, langere zinnen met verbindingswoorden?</p> <p><i>Voorbeelden van verbindingswoorden: daarna, wanneer, omdat, kortom, wanneer, echter, tenzij ...</i></p>	
<p>Is er sprake van een elementaire verhaalstructuur?</p> <p><i>Bij een elementaire verhaalstructuur creëert de schrijver uitdaging, wekt hij interesse en neemt hij de lezer mee op weg naar mogelijke antwoorden.</i></p>	
<p>Bevat de tekst natuurlijk taalgebruik?</p> <p><i>Natuurlijk taalgebruik is het alledaagse taalgebruik, waarin men loskomt van een al te formele woordkeuze. Bij teksten ligt de nadruk op schrijftaal. Schrijftaal zijn alle uitingen in geschreven taal alsook woorden en woordcombinaties die vooral in geschreven taal voorkomen</i></p>	
<p>Bevat de tekst een gevarieerde woordenschat met een aantal laagfrequente woorden?</p> <p><i>Laagfrequente woorden zijn woorden die door een deel van de klas niet gekend zijn en in specifieke teksten vaak terugkomen.</i></p>	
<p>Worden er (causale) verbanden gelegd tussen tekstgedeelten?</p> <p><i>Door die verbanden tussen de tekstgedeelten hangen de delen van de tekst goed samen.</i></p>	
<p>Gaat het om een doorlopende tekst en niet om losse tekstfragmenten?</p>	
<p>Ondersteunen de illustraties de tekst en worden deze niet enkel gebruikt ter verlevendiging?</p>	

Robyn, S., et al. (2019). *Sleutels voor effectief begrijpend lezen - inspiratie voor een eigentijdse didactiek in het basisonderwijs*. Brussel: Vlaamse Onderwijsraad.

PS: bij prentenboeken

Vertelt de prent iets dat niet in de teksten staat en omgekeerd? PLUSPUNT

Zitten er 'snoepjes' in de prenten? PLUSPUNT

Inhoud

1. Opwarmer
2. Belang van inzetten op kwaliteitsvolle interactie – denkgesprekken en leesonderwijs
3. High order thinking skills: vragen stellen
4. High order thinking skills: andere manieren
5. Denkgesprekken a.h.v. rijke teksten: denkkansen liggen soms voor het rapen ...
6. Denkgesprekken a.h.v. rijke teksten ... maar niet altijd - aanpak

2. Belang van kwaliteitsvolle interactie

Goede mondelinge taalvaardigheid is nodig ...

- om te **communiceren** met anderen
- om je goed te voelen (**sociaal-emotioneel** welzijn: opkomen voor jezelf, afspraken maken,)
- om grotere garantie op **schoolsucces** te hebben
 - om deel te kunnen nemen aan het klasgebeuren
 - om te leren
 - om te leren lezen
- om te participeren aan de **maatschappij**

... en moet daarom op school bijzonder veel aandacht krijgen.

Tussendoor: goed nieuws!

Blog Duurzaam Onderwijs, 4 nov. 21: impact van onderwijsinterventies op leren: wat helpt?

Teaching and Learning Toolkit

An accessible summary of education evidence

[Watch the Toolkit explainer](#)

[Read our guide to using the Toolkit](#)

Interventie	Leerwinst	Kost	Evidentie
1. Bevorderen van metacognitie en zelfsturing	7 maanden	Laag	Hoog
2. Leesstrategieën onderwijzen	6 maanden	Laag	Hoog
3. Interventies rond mondelinge interactie	6 maanden	Laag	Hoog
4. Feedback	6 maanden	Laag	Hoog

2. Belang van kwaliteitsvolle interactie

En het gaat niet alleen om ‘zomaar’ of ‘veel’ babbelen ...

“Doordeweekse gesprekken zijn nodig en creëren ook taalkansen maar ze zijn ... niet voldoende ...

Onderzoek laat zien dat je hiervoor best een variatie aan rijke gesprekken plant... (waarbij) leerlingen moeten spreken als ze samen actief nadenken over de mogelijke oplossing van een probleem.” p.33

... maar om kwaliteitsvolle interactie met aandacht voor hogere denkvaardigheden.

2. Belang van kwaliteitsvolle interactie

TAALSCREENING KLEUTERS

TAALSCREENING BEGIN DERDE KLEUTERKLAS

Het CTO ontwikkelde een taalscreening met kleutervriendelijke doe-, zoek- en kies-opdrachten en testte deze uit bij meer dan 1500 kleuters. De resultaten van KOALA combineer je met andere observaties om een breed beeld te krijgen van de taalvaardigheid van kleuters. De bevindingen helpen je om kleuters sterkere taalstimulering te bieden.

[Lees er meer over](#)

Bouwstenen voor effectieve taaltrajecten

Praktijkboek voor taalondersteuning in het kleuter-, lager en secundair onderwijs

Odisee

“Het is belangrijk om ... ruimte te maken voor mondelinge taalvaardigheid. Bekijk het als een bewuste investering die op lange termijn rendeert voor zowel de mondelinge taalontwikkeling als voor lezen en schrijven.” p. 33

1.1 Investeer in een krachtige klasaankomst om alle leerlingen te bereiken

1.2 Werk in kleine groep of individueel met leerlingen die extra taalsteun nodig hebben. Leerkrachten zijn de geknipte begeleiders, maar ook paraprofessionals en rijwilligers kunnen hierondersteunen.

1.3 Maak de duur en intensiteit van het traject afhangen van de leeftijd van de leerling en de beoogde taaldoelen.

2.1 Hou rekening met de wisselwerking tussen de deelvaardigheden

2.2 Ga voor een logische en stapsgewijze opbouw van het traject

2.3 Verwerk je taaldoelen in relevante thema's met verschillende invalshoeken

3.1 Plan rijke gesprekken om de mondelinge taalvaardigheid te bevorderen

3.2 Voorzie voorleesmomenten met veel interactie

3.3 Werk doelbewust aan woordenschat, ook expliciet

4.1 Bereid leerlingen vroeg genoeg voor op het leren lezen

4.2 Zet in op een effectieve leesstart

4.3 Ga voor goede, strategische en gemotiveerde lezers

4.4 Laat schrijfp opdrachten het lezen (en spreken) versterken

5.1 Geef expliciete instructie

5.2 Laat leerlingen van en met elkaar leren

5.3 Geef sterke feedback

5.4 Integreer technologie op een wijze manier in je lessen

5.5 Hou rekening met de taalachtergrond van leerlingen om je instructie te versterken

6.1 Monitor je leerlingen en stem je onderwijs hierop af

6.2 Grijp de kans om te blijven leren

6.3 Werk samen met je team vanuit een gedeelde en gedragen missie

Bouwstenen voor effectieve taaltrajecten

Praktijkgids voor taalondersteuning in het kleuter-, lager en secundair onderwijs

Adriël Grooten, Koen Schrynen, Malou Tallens, Hilde Van, Jord Caballero, Mathias Stevens, Tom F.A. Serls

6 bouwstenen voor effectieve taaltrajecten

2. Belang van kwaliteitsvolle interactie én van sterk leesonderwijs

Lezen in gevaar?!

Begrijpend lezen

2. Belang van sterk leesonderwijs

PISA 12 december 2019

PIRLS 4 april 2019

TIMMS, december 2020

Helft kleuters 'niet goed' met letters

Volgens een onderzoek van de Vlaamse Media Reguleerder (Vlaamse Reguleerder voor de Media) zijn de resultaten van de PIRLS 2019 in België slechter dan in andere landen. Dit betekent dat de helft van de kinderen in België niet goed kan lezen en schrijven op het niveau van een kind van vijf jaar.

De Vlaamse Media Reguleerder (Vlaamse Reguleerder voor de Media) heeft onderzoek gedaan naar de leesvaardigheid van kinderen van vijf tot zeven jaar in België en in andere landen. Het onderzoek is onderdeel van de PIRLS 2019, een internationale studie naar de leesvaardigheid van kinderen van vijf tot zeven jaar. De Vlaamse Media Reguleerder heeft de resultaten van de PIRLS 2019 in België gepubliceerd. Volgens de Vlaamse Media Reguleerder zijn de resultaten van de PIRLS 2019 in België slechter dan in andere landen. Dit betekent dat de helft van de kinderen in België niet goed kan lezen en schrijven op het niveau van een kind van vijf jaar.

Leerlingen basisonderwijs scoren slechter op lezen en luisteren dan vijf jaar geleden

Frank Segers
04 apr 2019 16:52

Meer

Leesvaardigheid 15-jarigen daalt meer dan ooit en nog half zoveel wiskundeknobbels: dit zijn de nieuwe PISA-resultaten

Robbe De Graeve, Tobias Santens
12 dec 2019 08:58

Inhoud

1. Opwarmer
2. Belang van inzetten op kwaliteitsvolle interactie – denkgesprekken en leesonderwijs
3. High order thinking skills: vragen stellen
4. High order thinking skills: andere manieren
5. Denkgesprekken a.h.v. rijke teksten: denkkansen liggen soms voor het rapen ...
6. Denkgesprekken a.h.v. rijke teksten ... maar niet altijd - aanpak

3. High order thinking skills: vragen stellen

Rangschik van gemakkelijk naar moeilijk.

1. Waarom steekt het meisje haar boterham in de lucht?
2. Hoeveel ganzen staan er op de prent?
3. Is het meisje in gevaar? Waarom wel of niet?
4. Hoe zou het meisje zich voelen?
5. Duid het meisje op de prent aan.
6. Wie zou er bij het meisje zijn?
7. Waarom bijt de gans in de laars?
8. Waarom staat daar 'O nee'?
9. Wat zou jij doen, als jij het meisje was?
10. Welke kleur hebben de laarzen?
11. Teken iets extra op de tekening om het meisje te helpen.
12. Is het een goed idee dat het meisje haar boterham in de lucht steekt? Waarom wel/niet?

5. Duid het meisje op de prent aan
2. Hoeveel ganzen staan er op de prent
10. Welke kleur hebben de laarzen

1. Waarom steekt het meisje haar boterham in de lucht?
3. Is het meisje in gevaar? Waarom wel / net?
4. Hoe zou het meisje zich voelen?
6. Wie zou er bij het meisje zijn?
7. Waarom bijt die gans in de laars?
8. Waarom staat daar 'o nee'?
9. Wat zou jij doen, als je het meisje was?
11. Teken iets extra's om het meisje te helpen.
12. Is het een goed idee dat ze haar boterham in de lucht steekt?

5. Duid het meisje op de prent aan
2. Hoeveel ganzen staan er op de prent
10. Welke kleur hebben de laarzen

JE ZIET HET ANTWOORD OP DE TEKENING.

1. Waarom steekt het meisje haar boterham in de lucht?
3. Is het meisje in gevaar? Waarom wel / net?
4. Hoe zou het meisje zich voelen?
6. Wie zou er bij het meisje zijn?
7. Waarom bijt die gans in de laars?
8. Waarom staat daar 'o nee'?
9. Wat zou jij doen, als je het meisje was?
11. Teken iets extra's om het meisje te helpen.
12. Is het een goed idee dat ze haar boterham in de lucht steekt?

JE ZIET HET ANTWOORD NIET OP DE TEKENING

5. Duid het meisje op de prent aan
2. Hoeveel ganzen staan er op de prent
10. Welke kleur hebben de laarzen

JE ZIET HET ANTWOORD OP DE TEKENING.

LAGERE ORDE DENKVragen

1. Waarom steekt het meisje haar boterham in de lucht?
3. Is het meisje in gevaar? Waarom wel / niet?
4. Hoe zou het meisje zich voelen?
6. Wie zou er bij het meisje zijn?
7. Waarom bijt die gans in de laars?
8. Waarom staat daar 'o nee'?
9. Wat zou jij doen, als je het meisje was?
11. Teken iets extra's om het meisje te helpen.
12. Is het een goed idee dat ze haar boterham in de lucht steekt?

JE ZIET HET ANTWOORD NIET OP DE TEKENING

HOGERE ORDE DENKVragen

5. Duid het meisje op de prent aan
2. Hoeveel ganzen staan er op de prent
10. Welke kleur hebben de laarzen

JE ZIET HET ANTWOORD OP DE TEKENING.

LAGERE ORDE DENKVRAGEN / low order thinking skills = LOTS

1. Waarom steekt het meisje haar boterham in de lucht?
3. Is het meisje in gevaar? Waarom wel / net?
4. Hoe zou het meisje zich voelen?
6. Wie zou er bij het meisje zijn?
7. Waarom bijt die gans in de laars?
8. Waarom staat daar 'o nee'?
9. Wat zou jij doen, als je het meisje was?
11. Teken iets extra's om het meisje te helpen.
12. Is het een goed idee dat ze haar boterham in de lucht steekt?

JE ZIET HET ANTWOORD NIET OP DE TEKENING

HOGERE ORDE DENKVRAGEN / high order thinking skills = HOTS

LOTS

- 5. Duid het meisje op de prent aan.
- 2. Hoeveel ganzen staan er op de prent?
- 10. Welke kleur hebben de laarzen?

Je kan dit oplossen met je zintuigen.

Spelenderwijs leren

Hoeveel bloemen zie je op de tekening?
Herken je alle dieren?
En welke kleur heeft de jas van het meisje?
Wees nieuwsgierig
en elk boek maakt je slimmer.

[Ontdek hier onze boekentips](#)

Beantwoorden

‘LOTS’ kunnen interessant zijn!

Onthouden

- Herkennen
- Opsommen
- Beschrijven
- Identificeren
- Herinneren
- Benoemen
- Aanwijzen
- Vinden

HOTS

Begrijpen	Toepassen	Evaluëren	Analyseren	Creëren
				
Interpreteren Toelichten Classificeren Samenvatten Afleiden Vergelijken Uitleggen	Uitvoeren Gebruiken Hanteren	Checken Coördineren Bekritisieren Beoordelen Testen Vaststellen Monitoren	Onderscheiden Organiseren Ontleden Integreren Structureren Deconstrueren	Visualiseren Reorganiseren Plannen Ontwerpen Producteren Construeren

1. Waarom steekt het meisje haar boterham in de lucht?
3. Is het meisje in gevaar? Waarom wel / net?
4. Hoe zou het meisje zich voelen?
6. Wie zou er bij het meisje zijn?
7. Waarom bijt die gans in de laars?
8. Waarom staat daar 'o nee'?
9. Wat zou jij doen, als je het meisje was?
11. Teken iets extra's om het meisje te helpen.
12. Is het een goed idee dat ze haar boterham in de lucht steekt?

Je kunt niet louter een beroep doen op je zintuigen.

GROTE VOORDEEL VAN DE CATEGORIEËN: JE DENKT VERDER BIJ HET STELLEN VAN DENKVRAGEN.

- 1. Waarom steekt het meisje haar boterham in de lucht?
- 4. Hoe zou het meisje zich voelen?
- 6. Wie zou er bij het meisje zijn?
- 7. Waarom bijt de gans in de laars?
- 8. Waarom staat daar 'O nee'?

Toepassen

An icon showing a hand holding a pencil, with three circular callouts containing the letters 'A', 'G', and '+', representing application or execution.

Uitvoeren
Gebruiken
Hanteren

Creëren

An icon showing a hand pointing upwards towards a glowing lightbulb, surrounded by small stars, representing creation or innovation.

Visualiseren
Reorganiseren
Plannen
Ontwerpen
Produceren
Construeren

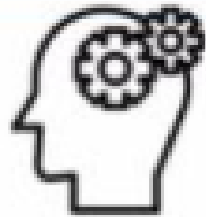
- 9. Wat zou jij doen als jij het meisje was?
- 11. Teken iets extra op de tekening om het meisje te helpen.

Analyseren

Onderscheiden
Organiseren
Ontleden
Integreren
Structureren
Deconstrueren

Evalueren

Checken
Coördineren
Bekritisieren
Beoordelen
Testen
Vaststellen
Monitoren

- 3. Is het meisje in gevaar? Waarom wel of niet?
- 12. Is het een goed idee dat het meisje haar boterham in de lucht steekt? Waarom wel/niet?

Inhoud

1. Opwarmer
2. Belang van inzetten op kwaliteitsvolle interactie – denkgesprekken en leesonderwijs
3. High order thinking skills: vragen stellen
4. High order thinking skills: andere manieren
5. Denkgesprekken a.h.v. rijke teksten: denkkansen liggen soms voor het rapen ...
6. Denkgesprekken a.h.v. rijke teksten ... maar niet altijd - aanpak

4. HOTS: andere technieken

Activeer hogere denkvaardigheden

1. Stel hoe- en waarom-vragen
2. 'Loop'!
3. Laat vergelijken, classificeren, associëren
4. Stimuleer voorspellen
5. Veins verbazing of onwetendheid
6. Lanceer een interessante vaststelling
7. Creëer problemen
8. Beweer iets absurds of prikkelends
9. Geef extra informatie
10. Stimuleer zelfstandig denken & handelen en laat eigen ideeën & producten toe

1. **Waarom denk je dat de slaapkamer van de koning is?**

2. **Denk je dat die persoon de koning is? Waarom? Ah, maar zou het dan niet de koningin zijn? Waarom denk je van niet? Kan het niet nog iemand anders zijn?**

3. **Jij denkt dat de slaapkamer niet van de koning, maar van de draak is. Hm... waarom denk jij van wel / niet?**

8. **Ik denk dat die slaapkamer van de ratten is.**

2. Activeer hogere denkvaardigheden
1. Stel hoe- en waarom-vragen
 2. 'Loop'!
 3. Laat vergelijken, classificeren, associëren
 4. Stimuleer voorspellen
 5. Veins verbazing of onwetendheid
 6. Lanceer een interessante vaststelling
 7. Creëer problemen
 8. Beweer iets absurds of prikkelends
 9. Geef extra informatie
 10. Stimuleer zelfstandig denken & handelen en laat eigen ideeën & producten toe

BREID UIT

1. Veranker de gekozen prikkel
2. Activeer hogere denkvaardigheden
 1. Stel hoe- en waarom-vragen
 2. 'Loop!'
 3. Laat vergelijken, classificeren, associëren
 4. Stimuleer voorspellen
 5. Veins verbazing of onwetendheid
 6. Lanceer een interessante vaststelling
 7. Creëer problemen
 8. Beweer iets absurds of prikkelends
 9. Geef extra informatie
 10. Stimuleer zelfstandig denken & handelen en laat eigen ideeën & producten toe
3. Heb hoge verwachtingen en differentieer
 1. Zwijg (na een vraag)
 2. Scaffold: via hints
 3. Scaffold: deel een complexe vraag op in deelvragen

SNOT
Water, eiwit, zout, vet

Voor de leerlingen van het tweede leerjaar.

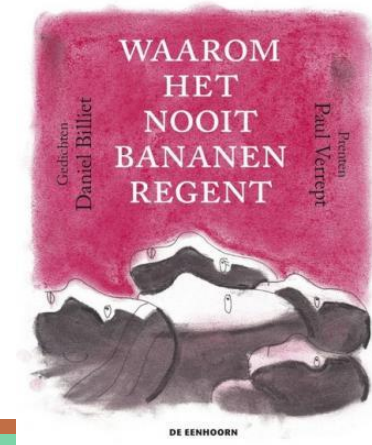
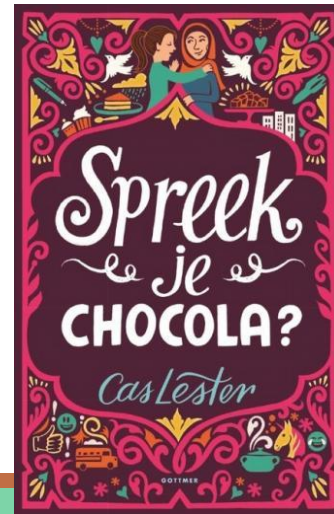
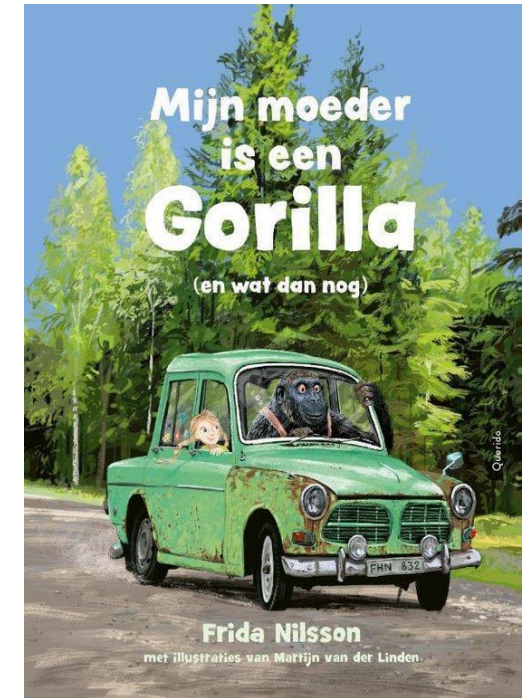
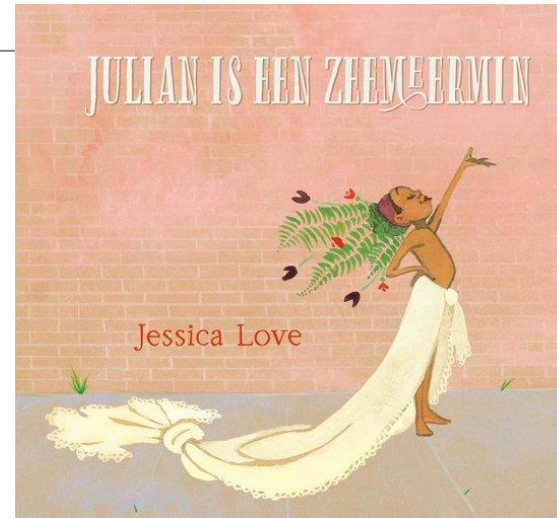
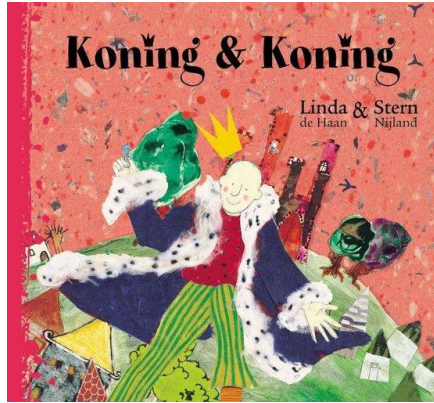
cape

Inhoud

1. Opwarmer
2. Belang van inzetten op kwaliteitsvolle interactie – denkgesprekken en leesonderwijs
3. High order thinking skills: vragen stellen
4. High order thinking skills: andere manieren
5. Denkgesprekken a.h.v. rijke teksten: denkkansen liggen soms voor het rapen ...
6. Denkgesprekken a.h.v. rijke teksten ... maar niet altijd - aanpak

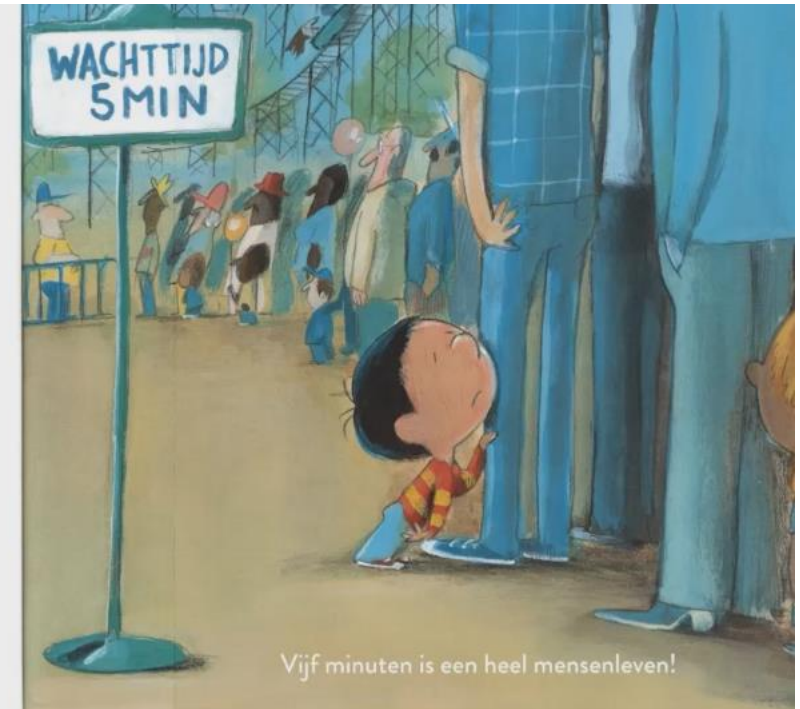
5. Taaldenkgesprekken a.h.v. rijke teksten: denkkansen voor het rapen: DE KAFT

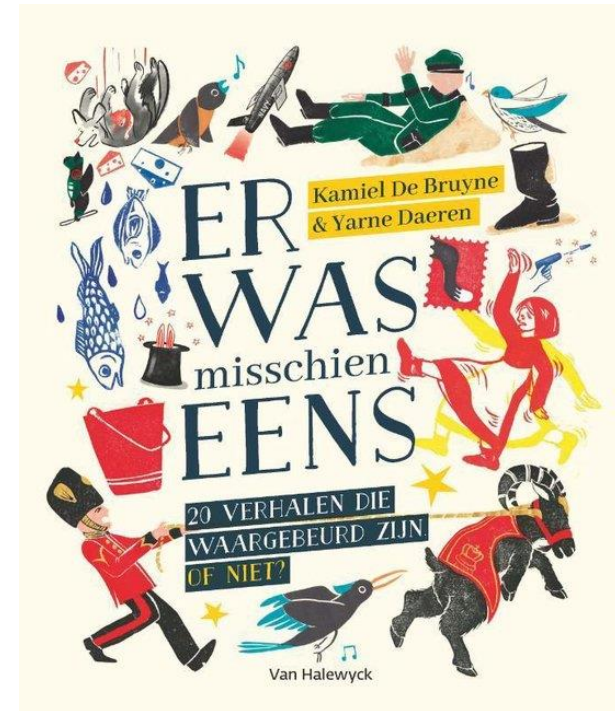
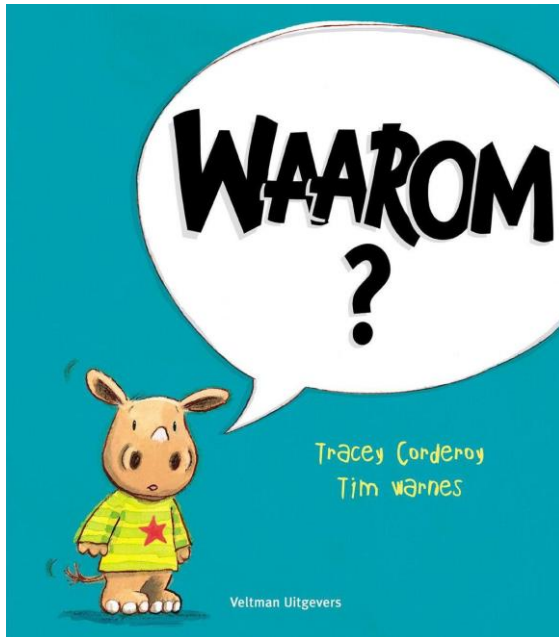
5. Taaldenkgesprekken a.h.v. rijke teksten: denkkansen voor het rapen: DE INHOUD

5. Taaldenkgesprekken a.h.v. rijke teksten: denkkansen voor het rapen: DE INHOUD

5. Taaldenkgesprekken a.h.v. rijke teksten: denkkansen voor het rapen: DE INHOUD

WAAR OF NIET WAAR?

- De leerkracht/leerling leest een verhaal voor uit de bundel.
- De leerlingen overleggen in duo's/per vier waarom het verhaal al dan niet waar is.
- De leerlingen verwoorden ook waarom ze dit denken.
- De leerkracht/leerling leest dan voor hoe het zit.

Inhoud

1. Opwarmer
2. Belang van inzetten op kwaliteitsvolle interactie – denkgesprekken en leesonderwijs
3. High order thinking skills: vragen stellen
4. High order thinking skills: andere manieren
5. Denkgesprekken a.h.v. rijke teksten: denkkansen liggen soms voor het rapen ...
6. Denkgesprekken a.h.v. rijke teksten ... maar niet altijd - aanpak

6. ...maar niet altijd. Aanpak?

6. ...maar niet altijd. Aanpak?

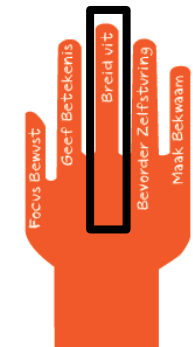
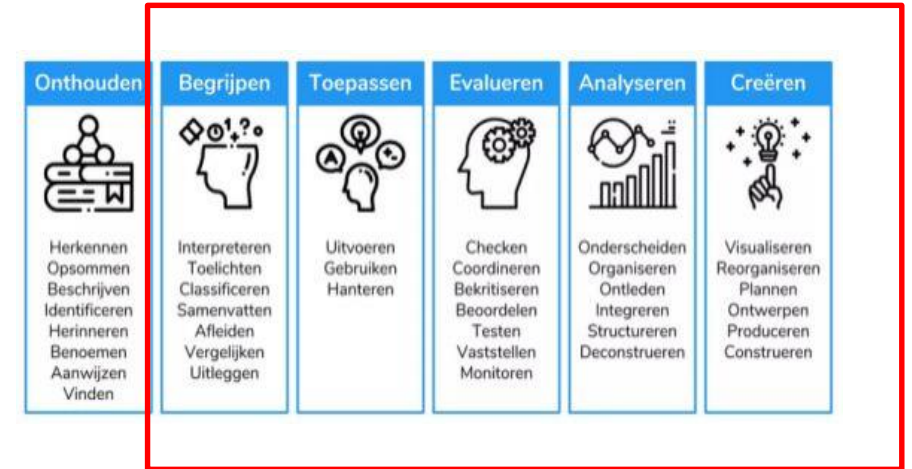
Voor, tijdens, na het lezen van het gekozen fragment: in interactie gaan door leesstrategieën in te zetten = HOT!

Leesstrategieën i.v.m. inhoud

Leesstrategieën i.v.m. leesproces (monitoren, metacognitieve)

Leesstrategieën inhoud (lezen is hard werken)

- Voorspellen
- Vragen stellen
- Visualiseren
- Verbinden
- Samenvatten
- Afleiden (wat impliciet bleef) (+ woordbetekenisstrategieën)

Leesstrategieën monitoren leesproces

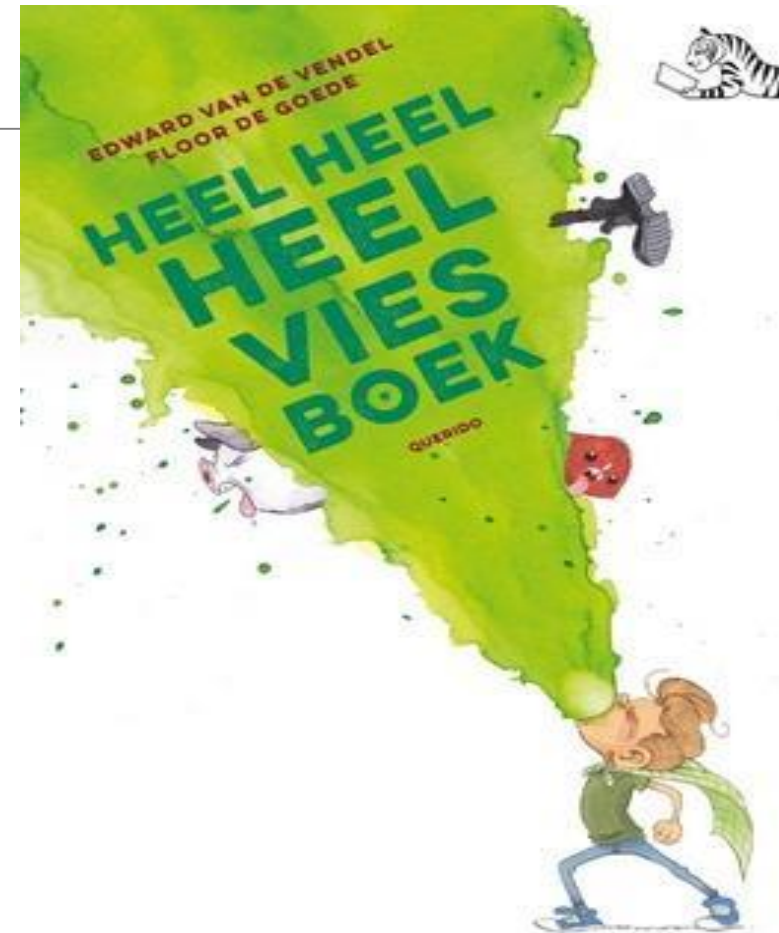
- Voor: waarom wil ik dit lezen (leesdoel), wat voor tekst is dit?
- Tijdens: herstelstrategieën
 - Langzamer lezen
 - Aandachtiger lezen
 - Hardop lezen
 - Een stukje opnieuw lezen
 - Een stukje verder lezen
 - Naar de illustraties kijken
 - Hulp vragen
- Na lezen: alles duidelijk? Leesdoel bereikt?

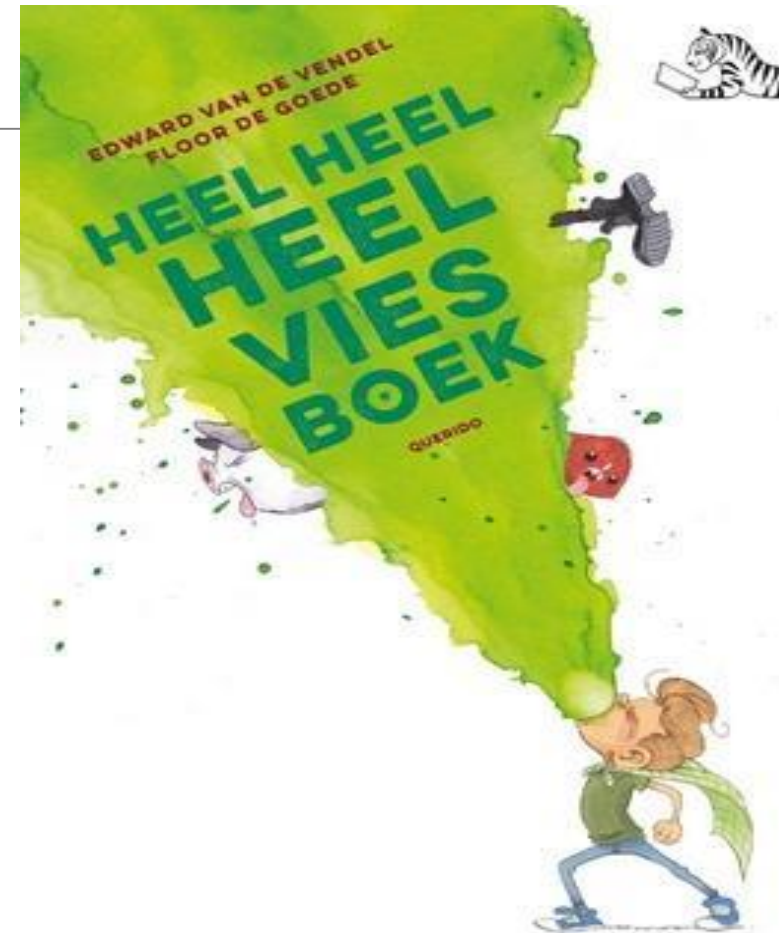
Inspiratiebronnen voor denken en spreken:

Taaldenkhand

Leesstrategieën i.v.m. inhoud – *monitoren leesproces*

Gesprek over kافت? Wat vraag je? Wat doe je?

Inspiratiebronnen voor denken en spreken:

Taaldenkhand

Leesstrategieën i.v.m. inhoud – *monitoren leesproces*

Wat vraag je? Wat doe je?

Wil je dit boek lezen, als je de kaft ziet?

Waarom?

Als ik moet overgeven, dan ...

Waarom draagt hij een cape rond zijn nek? Is dat een handdoek trouwens?

Van wie is dat been?

Waarover zou dit boek gaan?

Wat is dit voor een boek?

Een vies boek.

Tja. Daar is niks aan te doen.

Er staat iets met snot in. En met slijm.

Iets met de juf die een big werd.

**En er zijn strips met de held van het dorp:
die heet Sem Spuug.**

Iew, heel heel heel vies!

Dat leest toch geen kind?

Of... eh... wat zeg je?

Jij wel?

Inspiratiebronnen voor denken en spreken:

Taaldenkhand

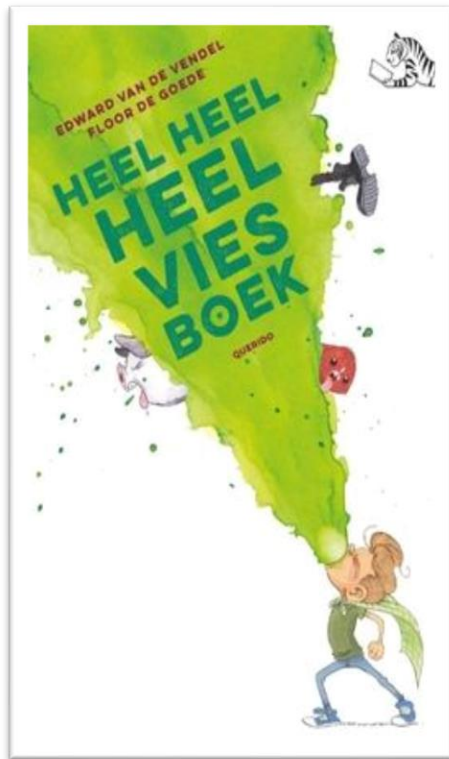
Leesstrategieën i.v.m. inhoud – *monitoren leesproces*

-Wat vraag je? Wat doe je?

Wat vind jij vies (voorkennis, woordenschat, betekenisonderhandeling)? Vind jij snot, slijm, ... vies?

Is dat geen rare naam voor een held: Sem Spuug?
Zou dat dat jongetje van op de kaft zijn? Draagt hij daarom een heldencape? Wat zou zijn superkracht zijn (spugen?)?

Wil jij dit boek lezen? Waarom (niet)?

Inspiratiebronnen voor denken en spreken:

Taaldenkhand

Leesstrategieën i.v.m. inhoud – *monitoren leesproces*

Mogelijke vragen?

Wat vraag je, wat doe je?

Hoe komt het dat Sem moet spugen van een ei?
Heb jij ook eten waar je moet van spugen?
Wat moet Sem doen om niet meer te spugen?

Wat zou er nu gebeuren? Zou Sem nu geen eieren meer eten?

Weten we nu al waarom hij een held is?
(Nee, we weten wel al waarom hij Sem Spuug heet.)

Is dit nu een heel vies vies boek?
Behoorlijk...

Sem Spuug zal een held blijken te zijn omdat hij met zijn spuug een kookvuur blust, een dief onderuit haalt en een tijger in bedwang houdt. Daar valt ook weer veel over te vragen:

Gesprek?

Vinden de leerlingen Sem Spuug ook een held?
Is het heldhaftig om met spuug dingen te doen?
Of net vies? Is Sem nu vies of een held
Wanneer is iemand een held?

Leesproces:

Leesdoelen bereikt? (Wat wilden we weten?)

Leuk om te lezen, moeilijk?

Wat vond je mooiste woord – leukste prent?

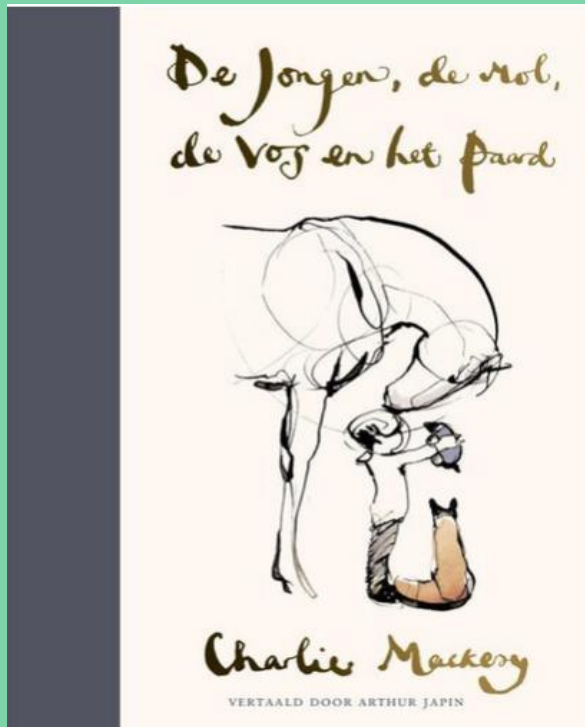
Vergeet pink niet. Bv.
Ik vond het knap dat je aangaf dat we die moeilijke zin best nog eens opnieuw lezen. Als je iets niet begrijpt, is het heel goed om het een paar keer te lezen.

En hoe zit het met jullie teksten?

Onthouden	Begrijpen	Toepassen	Evaluëren	Analyseren	Creëren
Herkennen Opsommen Beschrijven Identificeren Herinneren Benoemen Aanwijzen Vinden	Interpreten Toelichten Classificeren Samenvatten Afdelen Vergelijken Uitleggen	Uitvoeren Gebruiken Hanteren	Checken Coördineren Bekritisieren Beoordelen Testen Vaststellen Monitoren	Onderscheiden Organiseren Ontleden Integreren Structureren Deconstrueren	Visualiseren Reorganiseren Plannen Ontwerpen Produceeren Construeren

'Ik ben zo klein,' zei
de mol

'Ja,' zei de
jongen,
'maar je
maakt een
groot
verschil.'

Chatten kan nog via Hopin tot
13u15: zie enveloppe rechtsboven
Hopin-venster.

Marlies.algoet@odisee.be